

Rocznica oswobodzenia Przemyśla.

Zmienne są losy wojny... Tryumfowała cała Rosja, gdy padła twierdza przemyska — nie zdobyta, lecz wzięta głodem! — Tryumf ten, który przypieczętowała wizyta carska w Przemyśle, stał się jednak tem sromotniejszą klęską Rosyan.

Ta sama twierdza, u bram której wojska rosyjskie ponosiły daremnie przez szereg miesięcy tak straszne ofiary, została odebrana z rąk nieprzyjaciół w ciągu kilku dni za ledwie! W dniu 3. czerwca 1915 r. armie sprzymierzone wkroczyły do Przemyśla, skąd Rosjanie uciekli, wyparci brawurowym szturmem...

Przemyśl obchodził też uroczystości rocznicę swego wyzwolenia. Już w piątek dnia 2. czerwca całe miasto było udekorowane chorągiewkami i kwiatami, a o godzinie dziewiątej wieczorem wyległy na miasto wielotysięczne tłumy przy odgłosie dźwięków trzech orkiestr wojskowych, które przeciągały ulicami, poprowadzone konnicą i piechotą z lampionami i pochodniami.

W sobotę dnia 3. b. m. o godzinie szóstej rano odbyła się pobudka wszystkich trzech orkiestr wojskowych, a o godzinie dziewiątej odprawiono nabożeństwo we wszystkich kościołach i domach modlitwy.

Z okazji tej uroczystości o godzinie jedenastej odbyło się położenie kamienia węgielnego pod „Rycerza w zbroi“, w obecności władz wojskowych, cywilnych i duchownych. Uroczystość ta zakończyła się przemowami: komisarza rządowego p. Łyszkowskiego, komendanta przyczółka mostowego generał-majora Stowassera, biskupa ks. dra Pelczara i rabina Schmelkesa.

Następnie odbył się pochód wielotysięcznego tłumu przez wszystkie ulice miasta, gdzie znowu, po tylu miesiącach smutku, zapanowała ogólna radość.

dzenia na rozgłośnych pobojowiskach zachodniej Galicji całego szeregu cmentarzy wojennych, dla uczczenia poległych w krwawych bitwach bohaterów wojny. Grobami i zwłokami poległych zasiane są rozległe

tereny i pola naszego kraju, gdzie przed rokiem toczyły się gigantyczne boje. Słuszną jest rzecz, aby ofiarom tej wojny społeczeństwo wypłaciło się skromnym chociażby hołdem pozgonnym, pamięci ich złożonym, w postaci cmentarzy i nagrobków dla nich wzniesionych.

Kilka miesięcy trwały przygotowania tych projektów, do których zaproszono cały szereg artystów, rzeźbiarzy, malarzy i architektów, pozostających w służbie wojskowej.

Wymownym przeglądem prac, jakie z pietyzmem podjęła c. i k. Komenda wojskowa w Krakowie dla uczczenia pamięci poległych, była urządzona od 18. do 28. z. m. w naszym Pałacu Sztuki wystawa cmentarzy wojennych.

Wystawione przez oddział dla grobów wojennych przy c. i k. Komendzie wojskowej w Krakowie prace wykończono w przeciągu kilku miesięcy, a odnoszą się one przeważnie do sześćset dziesięciu cmentarzy, które się na pobojowiskach zachodniej Galicji częścią już urządziła i wykończyła, częścią ukończenie ich w ciągu tego lata projektuje.

Dla planowanego opamowania tego olbrzymiego zadania na obszarze wojennym 10.000 klm.², potrzebną była organizacja, na wielką skalę zakrojona, obszerne, docierająca do najdrobniejszych szczegó-

łów. Przeważającą zasługę w zainicjowaniu i przeprowadzeniu całej akcji przypisać należy przede wszystkim Ekscellencji gen. v. Brandnerowi, szef. gener. sztabu podpułkownikowi Kolbenheyerowi, za-

Rocznica oswobodzenia Przemyśla: Pochód w dniu 3. czerwca.

Wystawa cmentarzy wojennych.

Pięknym i wzruszającym objawem pietyzmu ze strony czynników wojskowych była inicjatywa urzą-

Rocznica oswobodzenia Przemyśla: Uroczystość położenia kamienia węgielnego pod „Rycerza w zbroi“. 1) Komisarz rządowy p. Łyszkowski, 2) ks. biskup dr. Pelczar, 3) rabin Schmelkes.